

Musa Porome

Khi bắt đầu tham gia vào sinh hoạt xã hội và các tổ chức đấu tranh chuyên trị và báo tố văn hoá Champa ở hai ngôi cũng như dần dần tham gia các tổ chức đấu tranh đòi quyền lợi cho dân tộc bản địa Champa trên diện đàn quốc tế. Và chính điều này, họ cũng chịu nhiều kinh nghiệm và biết nhiều thành phần và điều kiện đã giúp cho các sinh hoạt và cuộc đấu tranh đấu

nhiều thành quả tốt, nhưng trong cái tốt này cũng có cam go vì phải đấu tranh đấu với nhiều phần không phải tốt về quan điểm sống mâu thuẫn trong công đấu tranh và mặt sống trí thức ở vị trí mà tôi sống nên tôi trình bày sau đây.

1). Sự bắt đầu trong công đấu tranh

Điều sống bắt đầu trong công đấu tranh Chăm trong nước Việt nam ngày càng lan rộng không chỉ chính mặt mà sự bắt đầu nguỵ tạo nhóm người Chăm không có tâm đạo. Chúng đã dùng thủ đoạn đàn áp dân lành và các vị lãnh đạo tinh thần của dân tộc mà không nghĩ đến hậu quả.

Đã có đền thờ mang chữ V N lên tháp treo trên tượng ngai thờ ở Po Klaong Garai. Đền thờ bà Po Ina Nagar Nha Trang cũng không khác, ngai ở Kinh tế túc lên xây đình miếu để thờ tượng ngai thờ đi ngai ở cửa và tín ngưỡng văn hoá Champa. Trước đây người dân làng này vẫn thờ văn hoá xã hội suy đồi mà chúng ta có một hội đoàn bảo tồn văn hoá Champa và nhóm người hay thờ tượng trí thức Chăm nào lên tượng yêu cầu chính quyền giữ gìn và bảo vệ xúc phạm dân tộc. Phải chăng, hội chúng là nhóm Chăm gian chuyên "cướp rước cướp nhà" ?

Đội hình người, một nhóm Chăm từ các hội đoàn mang tên là "Hội văn hoá truyền thống Champa" nhưng họ không đến dự ngày

kĩ nĩ m 175 năm vẫ ng quĩ c Champa bĩ xoá tên trong bĩ n đĩ tĩ chĩ c năm 2007 và cũng không tham gia ngày ra mĩ t sách lĩ ch sĩ Champa năm 2012 tĩ chĩ c tĩ i San Jose, Hoa Kĩ , nhĩ m phĩ biĩ n rĩ ng vĩ lĩ ch sĩ Champa cho thĩ giĩ i biĩ t vĩ dân tĩ c Champa. Hĩ cũng chĩ ng đóng góp vào cuĩ c đĩ u tranh đòi quyĩ n bĩ n đĩ a cho dân tĩ c, nhĩ ng sĩ n sàng đóng góp vào mĩ i vĩ n đĩ mang lĩ i danh cho cái TA to lĩ n, nên sĩ n sàng góp tay vào chiĩ n trĩ ng phĩ n bĩ i văn hoá. Hĩ chuyên sĩ u tĩ m và đĩng bài viĩ t cĩ a nhĩ ng kĩ viĩ t bài đĩ kĩch chĩ ng phá trí thĩ c Chăm tĩ trong lĩ n ngoài nĩĩ c, truyĩ n bá nhĩ ng thĩ email hàm chĩ a nhĩ ng lĩ i văn vô văn hoá lên mĩ ng "ngĩĩ icham.com". Đĩ n hình là nhĩ ng bài viĩ t cĩ a ông Kĩĩ u Ngoc Quyĩn, Thành Đĩi, Tao Po và mĩ t sĩ tên nĩ c danh khác.... Vĩ n đĩ cĩ n đĩ t là tĩ i sao hĩ không trĩ c tiĩ p gia nhĩ p vào tĩ chĩ c cĩ a Thành Đĩi đĩ cùng Thành Đĩi đĩ u tranh theo quan đĩĩ m cĩ a Thành Đĩi thay vì đĩ ng ngoài vòng xĩ lá đĩng tĩ i nhĩ ng bài ca ngĩ i các tĩ chĩ c do Ts.Thành Đĩi thành lĩ p? Thêm vào đĩ, hĩ còn góp phĩ n quĩ ng bá bệnh vĩ c chĩ viĩ t Chăm la-tĩnh theo loĩ i chĩ viĩ t tuĩ ngĩ u hĩ ng không mang chút thĩ c tiĩ n và khoa hĩ c do Ts. Quĩ ng Đĩi Cĩ n sáng tĩ o. Nhóm Chĩm gian này đĩng mang ý đĩ gĩ đĩy? Đĩy là thĩ m kĩ ch và là thĩ m trĩ ng, là nĩ i bĩ t hĩ nh cho cĩ ng đĩ ng Chăm hĩm nay và ngày mai trĩĩ n miĩn nĩ u nhóm Chĩm gian này không tĩ bĩ t tĩĩ ng lĩ i thĩ i, tiĩ p tĩ c khoĩc vào chiĩ c áo mang cái TA to lĩ n không cĩ n thiĩ t.

Day đĩ t trĩĩ c cĩ nh huynh đĩ tĩĩ ng tàn, xĩ trĩ n xĩ hĩ i, trí thĩ c kĩ nh chĩ ng lĩ n nhau mà vĩ n đĩ đĩĩ ng nhĩ còn kéo dài. Văn hoá bĩ xĩĩ mĩn vì nhóm tĩ xĩ ng là trí thĩ c đĩ tĩ cĩ i biĩ n Akhar Thrah Chăm truyĩ n thĩ ng thành loĩ i chĩ lai cĩng phĩ n khoa hĩ c đĩ rĩ i nhĩ ng đĩ n thĩp Champa cĩ tĩ ch cĩng cĩ tĩ ch cùng nhĩ ng tiĩ ng khĩc than rĩ n vang xĩt xa cho sĩ phĩ n nhĩ ng bóng ma Hĩ i mĩ t lĩ n nĩ a phĩ i lĩ lĩĩ t rĩ nhau đĩ tìm lĩ i đĩ u tích truyĩ n thĩ ng đĩ o đĩ c xĩ a. Nhiĩ u trí thĩ c Chăm luôn đĩ t danh vĩ ng và quyĩ n lĩ i cá nhĩn đĩ trĩĩ c, là nguyên tĩ làm đĩ o lĩ n truyĩ n thĩ ng đĩ o đĩ c dân tĩ c. Đĩ i sĩ ng xĩ hĩ i ngày cĩng suy thoĩi, tĩ ngĩ đĩn kĩ t đĩĩ ng nhĩ giĩ i Chĩm gian không lĩ m tha thiĩ t đĩ rĩ i xĩ hĩ i Chăm phĩ i trĩ thành mĩ t tĩ c ngĩĩ i vĩ tĩ chĩ c. Thêm vào đĩ, quan đĩĩ m sĩ ng mĩu thuĩ n giĩ a hai thĩ hĩ già và trĩ . Trí thĩ c già nua quen lĩ i sĩ ng phong kiĩ n lĩ i thĩ i lo ỏm cái TA mà không mĩn nghĩ đĩ n sĩ c mĩ nh cĩ a đĩn kĩ t dân tĩ c, lĩi kéo mĩ t sĩ trí thĩ c trĩ cĩ quan hĩ tiĩ p tĩ c bày trò chia rĩ cĩ ng đĩ ng mà quên cĩ bĩ n phĩ n cĩ a mĩ t thĩ hĩ tĩĩ ng lai cĩ a dân tĩ c mà vẫ ng quĩ c đĩ bĩ ngoĩ i xĩm xoĩ sĩ . Tĩĩ ng cũĩg nên biĩ t, ngoài phĩ n tĩ nhĩ vĩ trách nhiĩ m đĩ, đĩ phĩ n trí thĩ c trĩ cĩ tâm đĩ o vĩ i dân tĩ c luôn tha thiĩ t vĩ i truyĩ n thĩ ng đĩ o đĩ c nên chuĩ ng sĩ hĩi hoĩ trong cĩ ng đĩ ng. Tiĩ c rĩ ng, hĩ lĩ i im lĩ ng trĩĩ c nhĩ ng cĩ nh đĩ i oan nghiĩ t, ly tán và xĩ trĩ n đĩng xĩ y ra trong cĩ ng đĩ ng, đĩ mĩ c cho văn hoá xĩĩ mĩn, xĩ hĩ i suy thoĩi mà không trĩ c tiĩ p lên tiĩ ng bệnh vĩ c. Bĩ t hĩ nh thay!

Tháng 7 năm 2014, ông Heiner Bielefeldt là một báo cáo viên đặc biệt của Hội đồng Liên Hiệp Quốc (U.N special rapportuer) đến Việt nam để điều tra về nhân quyền do tôn giáo. Cơ quan Liên Hiệp Quốc đã yêu cầu IOC-Campa cho danh sách một số trí thức Chăm để đi đến tìm kiếm công đồng người bị bỏ quên có dân cư Chăm sinh sống mà tìm do tín ngưỡng đang bị chính quyền Việt Nam để lại không công bằng. IOC-Campa đã cung cấp cho họ và biệt chức phái đoàn số đến gặp một số trí thức Chăm này. Thế nhưng, về nhân quyền đây là người Chăm không có tìm kiếm công đồng thì làm sao nhân viên Liên Hiệp Quốc có thể lấy tin chính xác để giúp giải quyết về nhân quyền trong khi về việc mâu thuẫn trong tín ngưỡng, xã hội bị tàn phá, tiếp tục bị coi thường người phát xuất từ chính người Chăm?

Có thể hiểu và thông cảm cho những người Chăm theo cộng đồng bé nhỏ còn ở quê nhà vì lo sợ những biến động chung quanh, điều đáng trách nhất là những người Chăm đã may mắn qua đời của tất cả các quốc gia tìm do dân cư phóng khoáng, thế mà nhóm Chăm gian này chúng họ đã có bài học từ nỗi đau của người, những người ngoan cố tiếp tục để tiếp duy trì biến phận mình bỏ mặc mình vào nỗi mòn mỏi tìm kiếm gây bao tổn thương cho công đồng hôm nay và ngày mai.

Tổ quan đi tìm ý thức mâu thuẫn quy định lại của ((nhóm)) trí thức trong công đồng Chăm đã làm tôi mất đi niềm hy vọng để tranh đấu thách thức và vô tình. Thêm vào đó, tuy nhiên càng cao số lượng dân cư. Đây là thời điểm chuyển giao cho giai đoạn tiếp theo còn tâm huyết và trách nhiệm với dân tộc tiếp tục cuộc hành trình. Mong sao giai đoạn tiếp theo nên được luồng gió mới tiếp tục thổi vào không làm thất vọng niềm tin đoàn kết. Hãy để tôi mua lại niềm hạnh phúc mà người Chăm của chúng ta có, để cho giai đoạn tiếp theo có thể hội nhập chung và tiếp tục quy tụ đoàn kết, đoàn kết cho tương lai sáng mai của dân tộc.